

MŪSU! PASTOGĖ

Eina nuo 1949

Australian Lithuanian Weekly

Post Print Approved PP 255003/01774

Kaina – Price \$1.50

2010.10.20

Nr. 41 (3214)

Pasaulio dviračių čempionatas Geelonge

Šių metų rugsėjo 29 – spalio 4 dienomis Geelonge vyko Pasaulio dviračių čempionatas. Buvo ir iš Lietuvos atvykusi komanda. Nuotraukoje – Geelongo lietuviai stebi varžybas ir morališkai paliko lietuvius dviratininkus.

Vytautas
Doniela

Lietuvos įvykių apžvalga

Patvirtino 2011 metų biudžeto projektą

Planuojama, kad 2011 metais nacionalinio biudžeto pajamos kartu su europinėmis lėšomis bus apie 27 mlrd. litų. Iš šios sumos – 7 mlrd. litų yra Europos Sąjungos parama, o 20 mlrd. litų ateina iš mokesčių bei vadinamųjų specialiųjų programų. Vadinasi, Europos Sąjungos parama Lietuvai sudaro trečdalį visos valstybės pajamų iš Lietuvos šaltinių.

Ši valstybės biudžeto projektą 2011 metams patvirtino Ministrų kabinetas specialiai sušauktame posėdyje. Projektas bus pateiktas Seimui.

Nacionalinis biudžetas išdalins 29 mlrd. litų, tad biudžetas numato deficitą. Planuojamo 2011 metų deficitą sudaro nacionalinio biudžeto, „Sodros“, Privalomojo sveikatos draudimo ir kitų nebiudžetinių fondų deficitas, kuris sieks 5.8% bendrojo vidaus produkto. Imant valstybės biudžeto deficitą atskirai, jis sudaro 2.4% BVP.

Korupcija savivaldybėse

Diena iš dienos Lietuvos spauda teberašo apie skandalą Alytaus savivaldybėje, kur 15 parų buvo sulaikytas meras Česlovas Daugėla ir keli aukšti administracijos darbuotojai. Jie kaltinami lėšų švaistymu didelėmis sumomis statybose, kuriose dalyvavo ir mero šeimos statybų bendrovė. Dabar, pasak spaudos, panašiai atsitinka ir Trakuose. Vilniaus apygardos teisme po vasaros pertraukos buvo tęsia-

mas buvusių Trakų rajono savivaldybės vadovų korupcijos bylos nagrinėjimas. Joje kaltinimai pateikti keturiolikai fizinių ir penkiems juridiniams asmenims. Kyšininkavimu, papirkimu, turto prievartavimu ir piktnaudžiavimu tarnyba kaltinami buvę trys aukščiausio rango Trakų rajono savivaldybės vadovai – buvęs meras Vytautas Petkevičius, vicemeras Saulius Raščiauskas, savivaldybės administracijos direktorius Leonardas Karnila. Kaltinimai taip pat pateikti keliems kitiems savivaldybės pareigūnams, net vienam nusikaltamo pasaulio atstovui. Taip pat teisiami keli bendrovių vadovai.

Europos pinigai kartais nueina niekais

Nors Europos Sąjungos Lietuvai skiriamai milijardai labai stipriai paremia krašto ekonomiką ir kelia bendrą gerbūvį, visgi nuolat pastebima, kad jų dalis visokiais būdais nuplaukia netinkama kryptimi – nenaudingai ar net į privačias kišenes. Prieš savaitę tokį vietinį pavyzdį paminėjo „Šiaulių kraštas“.

Pasak laikraščio, Europos Sąjungos pinigais buvo sukurtas naujas mechanizmas, kaip iš jų prasimaitinti. Nori gauti pinigų projektui – renk galimybių studiją, kurioje kažkas pabraižys ar pasapnuos, kokios galimybės, pavyzdžiui, Šiauliuose kurti Logistikos centrą. Skambiai pavadintiems popieriniams projektams sumokami milijonai, o tos neprofesionaliai įvertintos „galimybės“ atgula į stalčių. Priteigta galimybių studijas rengiančių firmų firmelių, tačiau joms nekeliami jokie reikalavimai. „Kam tokia studija, jeigu mes viską žinome patys, ką reikia daryti su Logistikos centru“, – stebėjosi pareigūnas Justinas

Nukelta į 2 psl.

Nuo sausio – LR pasas arba tapatybės kortelė

Seimas antradienį, spalio 12 dieną, vienbalsiai priėmė įstatymų pataisas, pagal kurias nuo sausio Lietuvos piliečiai galės rinktis vieną iš asmens dokumentų – pasą arba tapatybės kortelę.

Šiuo metu įstatymai numato, kad asmens tapatybės kortelė yra pagrindinis piliečio asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas, o pasas yra kelionės dokumentas. Esant tokiam reguliavimui, kiekvienas pilietis nuo 16 metų privalo turėti asmens tapatybės kortelę, o tie piliečiai, kurie ketina vykti į užsienio valstybes, jei jos nepripažįsta asmens tapatybės kortelės, dar privalo įsigyti ir pasą.

Priėmus pataisas, kurios įsigalios nuo sausio, asmens tapatybės kortelė netenka

pagrindinio asmens dokumento statuso, pasas tampa jai lygiavertis. Įsigaliojus įstatymui asmens tapatybės kortelės bus privalomos tik Lietuvos piliečiams, neturintiems pasų.

Norėdamas įsigyti asmens tapatybės kortelę bendra tvarka pilietis turi sumokėti 80 litų, pasą – 100 litų mokesť. Norint įsigyti asmens dokumentą skubos tvarka šis mokesťis padidėja analogiškai iki 160 ir 200 litų.

Pataisų iniciatoriai finansinį motyvą nurodė kaip vieną pagrindinių teikdami minėtus siūlymus ir argumentuodami, jog piliečiai, vykstantys į užsienio keliones, už asmens tapatybės dokumentą turi susimokėti dukart. □

Dviguba pilietybė: ES ir NATO – taip, kitur – ne

Seimas antradienį, spalio 12 d., balsuodamas dėl Pilietybės įstatymo projekto priėmė straipsnį, pagal kurį išvykusieji iš Lietuvos po 1990 metų kovo 11 dienos galės turėti dvigubą pilietybę, jei jie tapo kitų Europos Sąjungos ir NATO valstybių piliečiais. Ta galimybė negalioja pvz. gyvenantiems Australijoje, Okeanijoje, Pietų Amerikoje. Toks nutarimas tuoj iššaukė daug aštrios kritikos, nes jame imama keista geografinė diskriminacija. Be to, dėl Seimo nutarimo turi pasisakyti dar Konstitucinis Seimas bei Prezidentė. Ir patsai Seimas dar turės balsuoti dėl viso Pilietybės įstatymo antradienį, spalio 19d.

Kitais straipsniais Seimas nutarė, kad dvigubą pilietybę galėtų turėti ištremti ir išvykusieji iš Lietuvos iki 1990 metų kovo 11 dienos, taip pat ir jų palikuonys. Dviguba pilietybė būtų leidžiama ir asmenims, kurie Lietuvos bei kitos valstybės pilietybę įgijo gimdami ar per santuoką.

Kitos nuomonės

(BNS, ELTA) Teisininkams ir politikams abejojanč, ar nelaužant Konstitucijos galima plėsti dvigubos pilietybės galimybę, Pilietybės įstatymo priėmimas dar yra įstrigęs. Seimas antradienį pradėjo balsuoti pastraipsniui dėl naujos redakcijos įstatymo priėmimo, tačiau buvo priverstas padaryti pertrauką. Seime vėl kilo ginčai, ar turi pagrindą nuostata, kuri leistų dvigubą pilietybę turėti Lietuvą po nepri-

klausomybės atkūrimo palikusiems emigrantams, tapusiems kitų Europos Sąjungos ir NATO valstybių piliečiais.

Seimo Pirmininkė Irena Degutienė sako, kad norint leisti turėti dvigubą pilietybę lietuvių kilmės asmenims, bus reikalingas referendumas dėl Konstitucijos keitimo. Ji teigė asmeniškai pritarianti, kad lietuvių kilmės asmenims būtų leista turėti dvi pilietybes, tačiau pridūrė suprantanti ir tai, kad referendumu priimta šalies Konstitucija to neleidžia. Pasak jos, kaip bebūtų taisomas Pilietybės įstatymas, vis susiduriama su galimu prieštaravimu Konstitucijai.

Valdančiųjų konservatorių lyderis Premjeras Andrius Kubilius teigė palaikąs siūlymą leisti išsaugoti dvigubą pilietybę lietuvių kilmės asmenims. „Aš visada buvau nuoseklus šalininkas, kad mes leistume lietuvių kilmės asmenims turėti dvigubą pilietybę“, – Lietuvos radiui sakė Premjeras. „Nesudaryti žmonėms galimybės išsaugoti Lietuvos pilietybę ir galbūt kažkuriam krašte ilgiau gyvenant gauti kitos šalies pilietybę būtų nelabai protinga“, – pridūrė jis nurodydamas, kad dvigubą pilietybę leidžia dauguma mažų Europos valstybių.

Seimo socialdemokratai, kaip praneša ELTA, prašys Prez. Dalios Grybauskaitės vetuoti Pilietybės įstatymo pataisas, jeigu jos bus priimtos Seime. Socialdemokratai Vytenis Andriukaitis ir Justinas Karosas teigė, kad pataisos prieštarauja Konstitucijai. □

Kodėl užsidegė „Gloria“?

Kas sukėlė gaisrą „Lisco Gloria“ kelte? Dar neaišku. „DFDS Lisco“ keltas „Lisco Gloria“ naktį į šeštadienį užsiliepsnojo taip, kad gaisras buvo gesinamas net 30 valandų. Laimei, žmonių aukų išvengti pavyko. Tačiau nuostoliai skaičiuojami šimtais milijonų litų. O kas turės juos atlyginti, iki šiol tebėra neaišku. Pirminiais duomenimis, keltas, gabenęs ir keleivius, ir vilkikus su kroviniais, galėjo užsidegti nuo nesutvarkytos vienos refrigeratorių įrangos.

Tačiau galutinių išvadų teks gerokai palūkėti. „DFDS Lisco“ atstovas aiškino, jog laivas dar neatvėsęs po gaisro, kad jį galėtų deramai apžiūrėti specialistai. „Vokietijos policija skelbia tik išankstinę priežastį – refrigeratoriaus gedimą.“

Ypač skaudžiai „LISCO Gloria“ ne-

laimę vertina mažesnieji vežėjai. Pasak komercinės firmos savininko Vaclovo Stonkaus, įmonė per gaisrą kelte prarado vos ne pusę savo parko – dvi transporto priemonės iš penkių. „Linava“ prezidentas Algimantas Kondrusevičius visą šalies vežėjų patirtą žalą vertina dešimtėmis, artėjančiomis prie šimtų, milijonų litų. Vežėjai įžvelgia ir dar vieną problemą – nuostoliai laukia dėl to, kad neliko vieno iš dviejų pagrindinių transporto linijų plaukiojusių keltų, o dabar – kaip tik pats eksporto įkarštis.

Labiausiai dėl gaisro nukentėjo viena stambiausių Vakarų Lietuvos vežėjų – UAB „Vlantana“, praradusi daugiau kaip 30 transporto priemonių, ir A. Griciaus autotransporto įmonė – supleskėjo jos 10 vilkikų ir 20 šaldytuvų su kroviniais. ELTA

Trumpai iš visur

♦ Uždaroje Šiaurės Korėjoje spalio 10 d. vyko televizijos tiesiogiai transliuotas didelis karinis paradas, kuriame savo liaudžiai ir visam pasauliui viešai pasirodė numanomas būsimas šalies lyderis, dabartinio vadovo Kim Jong Il jauniausias sūnus. Kim Jong Un, kuris, kaip manoma, yra apie 27 metų amžiaus. Jis per parada stovėjo šalia savo tėvo, plojo ir sveikino tūkstančius karių, žygiuojančių per aikštę. Parade taip pat buvo pademonstruotos raketos ir kita karinė technika.

♦ Šiomet Nobelio taikos premiją pelniusio Kinijos disidentu Liu Xiaobo žmona sekmadienį, spalio 10 d., susitiko su kalėjime laikomu vyru ir tikriausiai pranešė jam apie prestižinį apdovanojimą, informuoja viena Honkonge veikianti žmogaus teisių organizacija. Liu Xiaobo buvo nuvestas kalėti 11 metų už „ardomąją veiklą“. Bausmę jis atlieka šiaurės rytinėje Liaoning provincijoje esančiame Dzin-džou kalėjime.

♦ Serbijos policijai šalies sostinėje Belgrade spalio 10 d. susirėmus su šimtais demonstrantų, protestavusių prieš antrąjį šalyje surengtą gėjų parada, buvo sužeista beveik 60 policininkų ir civilių asmenų. Serbijoje 2001 metais surengtą pirmąjį gėjų parada sužlugdė susirėmimai, išprovokuoti dešiniojo sparno ekstremistų. Pernai planai organizuoti panašų renginį buvo atšaukti, kai vyriausybė pareiškė negalinti užtikrinti dalyvių saugumo.

Šeštadienį, spalio 9 d., apie 8,000 žmonių dalyvavo eitynėse Belgrado centre, protestuodami prieš gėjų parada.

♦ Prekinis laivas su 13 jūreivių įgula nuskendo pirmadienį, spalio 11 d. Kerčės sąsiauryje, jungiančiame Azovo ir Juodąją jūras; žuvo mažiausiai vienas žmogus,

pranešė Ukrainos nepaprastųjų situacijų ministerija. Išgelbėti devyni jūreiviai, vienas rastas negyvas, dar trijų tebeieškoma. Laivas „Vasilij“, plaukiojantis su Mongolijos vėliava gabeno apie 3,000 tonų metalo laužo. Įguloje - 10 rusų ir trys ukrainiečiai.

♦ Knygų apie jaunąjį burtininką Harry Potter autorę Joanne Rowling pripažinta įtakingiausia moterimi Jungtinėje Karalystėje ir populiarumu net aplenkė karalienę Elžbietą II, kuri atsidūrė trečioje sąrašo vietoje, skelbia Britanijos žiniasklaida. Reitingą sudarė dvidešimties pirmaujančių Britanijos leidinių vyriausieji redaktoriai minint 100-ąsias leidyklos „National Magazine Company“ steigimo metines. Redaktorių teigimu, Joanne Rowling taip pagerbta už rašytojos talentą, užsispyrimą siekiant tikslo bei labdaringą veiklą. Neseniai rašytoja 15.5 mln. JAV dolerių paaugojo išsėtinės sklerozės tyrimų centro Edinburge statyboms.

♦ Eidama 84-iusius metus mirė Australijos operos žvaigždė Joan Sutherland, pranešė muzikos įrašų kompanija „Decca“. „Sydney Morning Herald“, remdamasi jos šeimos žodžiais, pranešė, kad dainininkės gyvybė po ilgios ligos užgeso ankstyvą sekmadienio, spalio 10 d. rytą.

Koloratūrinis sopranas Joan Sutherland mirė Šveicarijoje savo namuose netoli Ženevos. Jos draugas Luciano Pavarotti dainininkę vadino „šimtmečio balsu“, o Montserrat Caballe J. Sutherland gabumus laikė „dieviškais“.

♦ Pasaulinio ekonomikos forumo Ataskaitoje apie pasaulinį lyčių atotrūkį (angl. Global Gender Gap Report) Islandija antrus metus pripažįstama valstybe, kurioje yra didžiausia lyčių lygybė, informuoja BBC. Ataskaitoje apžvelgta padėtis 134-iose šalyse.

Lietuvos įvykių apžvalga

Atkelta iš 1 psl.

Sartauskas. Konkrečiai, net 679,000 litų ketinama skirti Logistikos centro galimybių studijai ir dokumentams parengti.

Vėluojasi daugiabučių atnaujinimas

Jau seniai įrodyta, kad sovietmečiu statytiems namams bei butams sunaudojama pusantro karto daugiau energijos – o energija, didele dalimi atkeliaujanti iš Rusijos, vis brangsta. Ne vienas skundžiasi net negalintis susimokėti už dujas. Ne nuostabu, kad valstybė pripažino, kad žūt būt reikia praveisti atitinkamą būstų modernizavimą. Tačiau dabar įvertinę, kaip Lietuvoje vyksta daugiabučių namų atnaujinimas, valstybiniai auditoriai konstatavo, kad per penkerius metus pavyko modernizuoti tik 1.5% planuotų namų. Norint renovuoti 70% daugiabučių, kaip yra numatyta jų atnaujinimo programoje, kasdien turėtų būti sutvarkoma daugiau kaip 10 pastatų. Taigi užsibrėžtas programos tikslas iki 2020 m. modernizuoti 24,000 daugiabučių nebus pasiektas, konstatuoja Valstybės kontrolė.

Šiuo metu Lietuvoje apie 1.64 mln. gyventojų gyvena iki 1993 metų pastatytose daugiabučiuose, kurių šildymui sunaudojama 1.5 - 2 kartus daugiau energijos nei šiuolaikiniams pastatams.

Kristina Brazauskienė žada bylinėtis

(BNS). Vyriausybei delsiant priimti sprendimą dėl Prezidento našlės pensijos skyrimo Kristinai Brazauskienė sako, kad dėl to kreipsis į teismą. „Aš tikrai neatsisakysiu (...). Jeigu neduos rentos, paduosiu

į teismą“, - sakė Prezidento Algirdo Mykolo Brazausko našlė.

Pergalvoti savo poziciją K. Brazauskienė yra raginęs Premjeras Andrius Kubilius, kai paaiškėjo, kad neseniai verslininkė beveik už 14 mln. litų pardavė šalia jai priklausančio Vilniaus viešbučio „Crowne Plaza“ stūksančius pamatus. Valstybės pensijos siekianti buvusio Prezidento M. Brazausko našlė, anot dienraščio „Lietuvos rytas“, iš šio sandorio užsidirbo 6 mln. litų, nes likusius pinigus turėjo gražinti už skolas.

Prezidento valstybinės našlių pensijos dydis sudaro 50% Prezidento valstybinės pensijos dydžio. A. M. Brazausko pensija siekė 13,920 litų. Kristina Brazauskienė neslepia dar turinti viešbučio „Crowne Plaza“ akcijų.

Žalgirio arena – pasididžiavimas

Kauno Nemuno saloje kylanti Žalgirio sporto ir pramogų arena – kasdien vis dailesnė. Praėjusią savaitę čia pradėtas montuoti stiklinis fasadas, kurį sudarys aukščiausius architektūrinius reikalavimus atitinkanti trisdešimties aliuminio-stiklo konstrukcijų sistema, pasižyminti išskirtine estetika ir dizainu. „Visi pastate naudojami stiklai – iš skaidrintos stiklo bazės, tai yra ypač skaidrūs, atitinka keliamus aukščiausius saugumo reikalavimus, pasižymi puikia šilumine varža“, - pabrėžė Žalgirio arenos stiklinimo darbų direktorius Mindaugas Guzikauskas. Anot jo, didelė garbė ir atsakomybė darbuotis istoriniame statinyje, kokių Lietuvoje – reta. Kitas toks milžiniškas statinys saloje yra tik Trakų pilis.

Rengiant apžvalgą naudotasi Lietuvos spauda, ELTA, BNS ir „Bernardinai“.

Lietuvos raiteliai žirgus pagirdė Juodojoje jūroje

(ELTA). Per 38 dienas devyni raiteliai iš Lietuvos įrodė, jog 600 metų gyvavęs ir legenda tapęs posakis, kad Vytautas Didysis girdė žirgus Juodojoje jūroje, yra tiesa, rašo „Lietuvos rytas“.

„Mes patvirtinome legendą! Vis dėlto Vytautas girdė žirgus Juodojoje jūroje“, - penktadienį, spalio 15 dieną, po pietų džiaugsmu tryško žygio sumanytojas Giedrius Klimkevičius, ką tik pats pagirdęs kumelę Bombą Juodojoje jūroje.

Įkandin jo raiti į vandenį įbrido dar aštuoni raiteliai. Septyni vyrai ir dvi moterys sėkmingai pasiekė Juodąją jūrą, pagirdė joje žirgus, išmaudė juos ir

išsimaudė patys. Kiek bijodamas Juodojoje jūroje išsimaudė ir žygeivių bendražygis šuo Alkis.

Nuoširdžiai lyg vaikai raiteliai šokinėjo bangose iš rankų į rankas perduodami raudoną Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės vėliavą su baltu raiteliu, spaudė glėbyje vienas kitą ir sveikino su sėkminga žygio pabaiga.

Ši komanda pagaliau galėjo su palengvėjimu atspūsti. Toks tolimas ir, atrodė, tik svajone buvęs tikslas – pasiektas. Raiteliai priminė didingą Lietuvos istoriją ir išgarsino pasaulyje ištverminguosius žemaitukų veislės arklius.

Švedų bankai vėl kritikuojami

Lietuvos spauda pastebi, kad švedai būsto paskolą gali gauti už 2.15%, Prancūzijoje – už 3.3 %, Vokietijoje jos kainuoja nuo 2.4 % iki 4.7 %, Airijoje – nuo 3%. O Lietuvoje paskolų kaina prasideda nuo 3.65 % litais ir 3.463% eurai. Sakoma, jei neturi Lietuvoje veiklą plėtojančiuose bankuose įtakingų giminaičių, milijoninių pajamų ar neužimi atsakingo posto kokioje nors valstybinėje institucijoje, skaičiuojant palūkanas greičiausiai bus atidžiai išlukštentos tavo pajamos, kitos didesnės ar mažesnės smulkmenos. Žiūrėk, tavo būsto palūkanos jau išauga dar mažiausiai 1-1.5 % – iki maždaug 4.5-5%. Bankų atstovai pripažįsta, kad tai – vidutinės palūkanos, už kurias šiandien sutinka skolinti bankai.

Maža ir to! Švedijos bankas „Swedbank“ į paskolos kainą sugalvojo įtraukti dar ir pačios Lietuvos kreditavimo riziką! Tada ir atrodo, kad Lietuva yra turtingiausia

Europos Sąjungos šalis, kurios gyventojai gali mokėti net ir fantastiškiausias palūkanas.

Tačiau statistika rodo, kad tarp ES šalių pagal minimalų ir pagal vidutinį atlyginimą Lietuva iš 27 valstybių yra trečia nuo galo. Tuomet kodėl mums taip brangiai kainuoja pinigai? Pasak finansų analitiko Vladimiro Trukšino, „skandinavų bankai mus kvailina kaip įmanydami, tikslas – išmelžti kuo daugiau pinigų“. Jis teigia nematęs „kitos logikos, kam dar reikėtų įtraukti ir pačios Lietuvos kredito reitingą nustatant palūkanas“.

Finansų analitiko nuomone, beveik atviras mūsų piliečių išnaudojimas reiškia, kad užsienio bankai jau visai su mumis nesiskaito. Jis pabrėžė, kad iš esmės tas painus voratinklis reiškia kolonijinę sistemą. Joje kolonija esame mes, o metropolijos – Švedija ir kitos šalys, iliejušios mūsų ekonomiką milijardus. ELTA

Lietuvos verslas – į Afriką?

Kaip rašo „Lietuvos verslas“, Lietuvos pramonininkai toliau kuriasi valstybėse, kurios iki šiol mūsų šalyje buvo žinomos kaip egzotiškų kelionių vietos – AB „KG Group“ ieško įrenginių gamyklai Mauritijoje, kur statys žuvų perdirbimo įmonę, „Vičiūnai“ toliau mina prekybinius kelius Azijoje ir Brazilijoje. Planuojama, kad „KG Group“ gamykla, į kurią bus investuota 3 mln. eurų, pradės veikti

ateinančių metų vasarą ir per metus gamins apie 1,500 tonų žuvų miltų bei taukų. Tikimasi, kad investicijos grįš per 2 metus. Pasak Tautvydo Barščio, „KG Group“ vadovo, gamykla bus statoma kartu su vietiniais partneriais. Mauritijos valdžia investuotojams pinigų už atėjimą nesiūlo, bet žada 3 metus atleisti nuo pelno ir kai kurių kitų mokesčių. Gamykloje dirbs apie 100 žmonių.

Daugiau nei trečdalis porų nesusituokę

(BNS). Daugiau negu trečdalis Lietuvos gyventojų iki 35 metų gyvena kartu nesusituokę, rodo Europos Sąjungos statistikos agentūros „Eurostat“ tyrimas. Lietuvoje nesusituokę gyvena 45.3% 18-34 metų moterų ir 36.2% to paties amžiaus vyrų. Latvijoje šis rodiklis skiriasi nuo Lietuvos tik keliomis dešimtosiomis procento, panaši situacija ir Estijoje. Čia nesusituokę gyvena 48.1% moterų ir

39.5% vyrų.

Situacija Baltijos valstybėse atitinka Europos Sąjungos (ES) vidurkį. Bendrai ES šalyse 48% minėto amžiaus moterų ir 36 % vyrų gyvena kartu nesusituokę.

Didžiausias tokių porų skaičius yra Suomijoje (63% vyrų ir 51% moterų), Švedijoje (61% ir 48%) ir Rumunijoje (57% ir 42%). „Eurostat“ tyrimą atliko 2008 metais 27 ES šalyse. ELTA

Apsipirkti – į Lenkiją

(DELFI). Suvalkų prekybos centruose ir turgeliuose pagausėjo čia apsipirkti atvykstančių lietuvių.

„Turguje ir prekybos centre nusi-pirkome maisto ir rūbų maždaug už tūkstantį litų. Manau, kad apsipirkę Lenkijoje sutaupėme daugiau nei 300 litų“, - tvirtino savaitgalį iš Alytaus į Suvalkus atvykęs Albinas su šeima.

Atgal į Lietuvą besirengiančio vykti alytiškio automobilio bagažinėje – aliejus, miltai, vanduo, tualetinis popierius, duonos ir pieno produktai, sulčių pakuotės, paukštiena, keli didžiuliai šunų ėdalo maišai.

Pasižvalgę šalia Suvalkuose esančio prekybos centro „Kaufland“, matosi daug automobilių su lietuviškais numeriais, o prekybos salėje kartais susidarydavo

ispūdis, kad lenkiškai čia kalba tikrai kasininkai ir salės darbuotojai.

„Grikių nebėra, turbūt lietuviai iš-pirko“, - ties tuščia lentyna su užrašais apie produktus iš grikių svarstė jauna lietuvių šeima. „Lietuvių pas mus dabar padaugėjo. Taip buvo gal prieš metus ar porą metų“, - pastebėjo kasininkė Renata Chmielek.

„Mes į Suvalkus atvažiuojame kitais reikalais, bet išvykdami nusprendėme dar užsukti maisto į prekybos centrą. Neišleidome šimto litų, o išėjome pilnais krepšiais. Lietuvoje tai būtų neįmanoma“, - teigė Elena iš Lazdijų.

Visgi anot jos, važiuoti į Lenkiją verta tik tuomet, jei produktų perkama ne mažiau nei už 500 Lt. ELTA

Australijos Lietuvių Fondas Bendruomenėje

Algirdas Šimkus

Iš nugirstų pasisakymų yra aišku, kad mūsų Bendruomenėje ne visuomet yra vienodai interpretuojami Fondo tikslai. Prieš kelias savaites įvyko Fondo metinis narių susirinkimas, tačiau neatsirado apie tai komentuojančių mūsų spaudoje. Tai būtų galima įvairiai interpretuoti.

Po pateiktų pranešimų buvo iškelti keli klausimai, žinoma, daugiausiai paramų tema. Valdyba pateikė atitinkamus paaiškinimus ir atrodė, kad neliko jokių neaiškumų. Vis dėlto manome, kad Fondas turi pakankamai svarbią paskirtį mūsų bendruomeninėje veikloje, todėl yra pravartu tą paskirtį pilniau suprasti. Manau, lengviausiai yra atkreipti dėmesį į Fondo steigimą, jo tikslus ir nueitą kelią.

Australijos Lietuvių Fondas (ALF) buvo įsteigtas 1972 m. gruodžio 30 d. Australijos Lietuvių Bendruomenės Tarybos Suvažiavime. Pirmąją ALF Valdybą sudarė: Jonas Meiliūnas (pirmininkas), Ignas Alekna (įždininkas), Vladas Jakutis (sekretorius) ir nariai – Antanas Mikaila ir Albertas Zubras. Tuometinėje bendruomeninėje veikloje jie buvo labai susipratę ir darbštūs asmenys. Fondo pagrindinis tikslas buvo remti lietuvišką kultūrinę veiklą Australijoje. Iš esmės jis buvo Australijos Lietuvių Bendruomenės padalinys. Bendruomenei nesant įteisintai, netrukus iškilo šokių tokių teisinių problemų. Norint jų išvengti ir tuo pačiu apsaugoti darbuotojus nuo galimos neribotos asmeninės finansinės atsakomybės, buvo nutarta Fondą įteisinti pagal Victoria Valstijos įstatymus. Tai buvo įvykdyta 1977 m. gruodžio 1 d.

Įteisinto Fondo pagrindiniai tikslai yra (cituoju angliškai): „to encourage, sponsor and foster Lithuanian national culture, education, art, science and other Lithuanian cultural activities“. Įteisintas Fondas pasidarė savarankiška nepriklausoma organizacija, tačiau jo tikslai nepasikeitė – t.y. finansiškai padėti Australijos Lietuvių Bendruomenei jo statuto ribose, prisilaikant valstybinių įstatymų, kurių ribose yra įteisintas. Pirmąją įteisinto Fondo Valdybą sudarė: Jonas Meiliūnas (pirmininkas), Albertas Zubras (sekretorius), Ignas Alekna (įždininkas) ir nariai Antanas Mikaila ir dr. Kazys Zdanis.

Į Fondo Valdybą buvau išrinktas 1990 metais ir iš karto teko jai pirmininkauti. Dar ir dabar tebesu šiose pareigose. Jaučiau man suteiktą didelę garbę ir pasitikėjimą, bet tuo pačiu ir atsakomybę ne tik Fondo nariams bet ir visai Australijos Lietuvių Bendruomenei. Dabartinę Fondo Valdybą sudaro: Algirdas Šimkus OAM (pirmininkas), Bronė Staugaitienė (vice-pirmininkė), dr. Aldona Butkutė (sekretorė), Audrius Balbata (įždininkas) ir Raimundas Samsonas (narys). Ši Valdyba dirba jau 12-tus metus be pakaitos. Visi Valdybos nariai turi gerą patirtį bendruomeninėje veikloje, todėl visi sprendimai yra daromi pilnai atsižvelgiant į bendruomeninius poreikius, o ne vien tik į projektą, dėl kurio yra prašoma paramos. Yra savaiame suprantama, kad paramos prašytojams labai svarbu ją gauti, bet Fondo Valdyba turi būti objektyvi ir svarstymus atlikti visiškai betarpiškai, neutraliai, platesnėje bendruomeninėje plotmėje. Jei bet koks Valdybos narys yra asmeniškai surištas su projektu, dėl kurio yra prašoma paramos,

toks narys nedalyvauja nutarime.

Prašant paramos yra pageidaujamos ir atitinkamos bendruomenės valdybos rekomendacijos, nes kartais Fondo Valdyba negali tinkamai įvertinti numatytų planų. Tuo pačiu bendruomenės yra informuojamos prašymų atžvilgiu. Galutinį sprendimą priima Fondo Valdyba,

nes ji turi visapusiškai atsižvelgti į turimus išpareigojimus paramoms ir t.t. Yra labai aišku, kad palaipsniui bendruomeninės pajamos veikia mažėja ir vis daugiau yra žvelgiama į Fondą tikintis paramos. Todėl Valdyba mano, kad yra labai svarbu turėti pakankamai kapitalo, kad ateityje pajėgtume bent dalinai suteikti pageidaujamas paramas. Išlaikyti tinkamą balansą tarp išduodamų paramų ir laikomo kapitalo nėra lengva, nes apie ateities poreikius mūsų Bendruomenėje galime tik spėlioti pasiremami praeities patirtimi. Dažnai tenka šiek tiek „apkarpyti“ paramos prašymus, nes jie neatrodo realistiškai pažvelgus visuotinu bendruomeniniu atžvilgiu ir turimu kapitalo dydžiu. Žinoma, tai yra Fondo Valdybos nuomonė, bet pažvelgus į paskutinių 20 metų veiklą, kuriai teko pirmininkauti, neatrodo, kad Valdybos būtų labai klydusios. Yra sveikintina, kai atsiranda skirtingų nuomonių ir pasisakymų, tuomet Valdybai tenka dar atidžiau pasvarstyti situaciją.

Fondo Valdybą niekuomet negalvoja, kad ji viską geriausiai žino, bet priima sprendimus vadovaudamasi pateiktais daviniais, rekomendacijomis, savo patirtimi bendruomeninėje veikloje ir iš tos patirties bandydama numatyti ateities poreikius. Taip pat yra atkreipiamas nemažas dėmesys į iškeltas mintis bei pageidavimus ALB Tarybos Suvažiavimuose. Taigi, nors Fondas įstatymiškai yra savarankiškas ir nepriklausomas, bet morališkai yra tos pačios Bendruomenės dalis ir atkreipia dėmesį į pasisakymus, iškeltas mintis bei rekomendacijas. Tai įgalina Valdybą daryti sprendimus su pilnesniais bendruomeniniais įvertinimais.

Tikiuosi, kad visa tai sudaro šokių tokių bendrą vaizdą apie Fondo tikslus bei jo veiklą. Nemanau, kad būtų prasminga leisti į detales individualių paramų atžvilgiu. Dabar – suglaustai apie praėjusį metinį susirinkimą.

Susirinkimas įvyko rugpjūčio 29 dieną, 2 val. po pietų, Melbourne Lietuvių Namuose. Jame dalyvavo tik 24 nariai su 4 įgaliojimais (viso yra 138 nariai). Victoria valstijoje yra 83 nariai, daugiausiai Melbourne, 17 – Geelonge ir vienas kitas kitose vietovėse. Taigi, likę 55 nariai yra kitose valstijose, žinoma, daugiausiai Sidnėjuje ir Adelaidėje. Taip pat dalyvavo ir keletas asmenų svečių teisėmis.

Kaip nurodyta AL Fondo Statute, susirinkimą pravedė pirmininkas. Atskaitominiai pranešimai buvo pateikti, išklausti ir patvirtinti susirinkime dalyvaujančių narių. Fondo apyskaita ir bendra veikla yra tikrinama valstybinių tikrintojų, kurie patvirtino, kad yra pilnai prisilaikoma įstatymų ir apyskaita yra tiksli.

Pateiksiu kelis finansinius davinius iš praėjusių finansinių metų AL Fondo apyskaitoje. Gauta \$100,500 aukų, o išduotų paramų buvo \$133,765. Fondo kapitalas tuo metu buvo \$1,196,816. Pilna metų apyskaita buvo pristatyta Fondo

ald2010 Melbourne

Garsios Lietuvos baleto žvaigždės šoks AL Dienose

Gruodžio mėnesį iš Lietuvos į Australiją atskrenda žymiausia baleto primabalerina **Eglė Špokaitė** su premjeru partneriu **Martynu Rimeikiu**.

Jie dalyvaus ir šoks XXVI Australijos Lietuvių Dienų ir Sporto Šventėse Melbourne, išpildydami vieną ypatingą baleto spektaklį **Melbourne Lietuvių Namų Teatro Salėje, 44 Errol Street, North Melbourne, Vic 3003, gruodžio 30 dieną, 2 val. po pietų.**

Tai bus vienintelis toks nuostabus spektaklis Australijoje su Lietuvos baleto garsiausiomis žvaigždėmis.

Bilietai bus parduodami nuo gruodžio pradžios. Kaina po \$15. Vaikams nuo 12 metų – \$5. Prašome juos įsigyti iš anksto, nes jų skaičius ribotas.

ald2010 informacija www.ald2010.org

Eglė Špokaitė ir Martynas Rimeikis mėnesiui paliks profesinius spektaklius teatre Vilniuje, pasiims nemokamas atostogas iš Lietuvos Nacionalinio Operos ir Baleto Teatro ir mums pristatys jų puikiausią klasikinio ir moderniškos programos šokio repertuarą, suteikdami progą juos gyvai pamatyti šokant Australijoje – ALD 2010 Švenčių proga Melbourne. Tai bus retas ir nepakartotinas labai aukšto lygio kultūrinis įvykis mums lietuviams Australijoje.

Eglė Špokaitė, Vilniaus baleto mokyklos absolventė, šoka su LNOBT tru-

Martynas Rimeikis ir Eglė Špokaitė balete „Kopelija“.

pe nuo 1989 metų. Ji, kaip Lietuvos baleto garsiausia ir mylimiausia primabalerina, yra sukūrusi pagrindines roles baletuose „Žizel“, „Karmen“, „Romeo ir Džiuljeta“, „Miegančioji Gražuolė“, „Spraktukas“, „Vasarvidžio nakties sapnas“, „Graikas Zorba“, „Šventasis pavasaris“, „Raudonoji Žizel“, „Rusiškasis Hamletas“, „Dezdemona“, „Ana Karenina“ ir kt.

Štai kaip apie ją rašo:

„Tikras mūsų baleto pasididžiavimas – talentinga, nenuspėjama Eglės Špokaitės kūryba, bei nepakartojamas artistizmo strichas“ („Lietuvos rytas“ 1998.03.10).

„Nuo Eglės Špokaitės – Lietuvos Nacionalinės operos ir baleto teatro primabalerinos neįmanoma atitraukti akių“ („Gazeta Wyborcza“).

„Nenuginčijama ir šio kūrinio „Karmen“ karalienė, tarptautinė laureatė Eglė Špokaitė, tai visais pažūriais tobula, daili, grakšti balerina, nepriekaištingai valdanti mimiką, kupina magiško žavesio“ („Trybuna Lodzka“).

„Atlikdama vaidmenį buvo nuostabi, išlaikant klasikinę šokio liniją“ („El Pais“,

Ispanija 1999).

Eglei yra įteiktas Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino IV laipsnio ordinas, bei Lietuvos Nacionalinė kultūros ir meno premija ir Lietuvos Valstybės premija (tarp kitų).

Martynas Rimeikis baigė Vilniaus Baleto mokyklą 2000 metais ir pradėjo šokti LNOBT teatre jau nuo 1999 metų. Pasižymėjo šokdamas solisto roles baletuose „Graikas Zorba“, „Don Kichotas“, „Žizel“ „Pelenė“, „Snieguolė ir septyni nykštukai“, „Dezdemona“, „Raudonoji Žizel“, „La Syphide“, „Kopelia“, bei A.Cholinos pastatymuose „Karmen“ ir „Romeo ir Džiuljeta“.

Baleto programos spektaklyje dalyvaus ir australų šokėjai John Pickup ir Kathryn Hailey, kuriuos matėme 2008 metais per „Ballet Live“ 10-tą FLB Jubiliejaus baleto programą Sidnėjuje. John Pickup, sužavėtas Lietuvos baleto klasikinio repertuaro, po peržiūros buvo priimtas 2009 – 2010 metais į Lietuvos Baleto trupę ir šoko su ja Lietuvoje. Išmoko kalbėti lietuviškai ir buvo labai patenkintas viskuo, tik ne lietuviška žiema! Šioje Baleto popietės programoje taip pat matysite Kauno „Auros“ šokio teatro bei Linos Puodžiukaitės sukurta „12 Brolių Juodvarnių“ trumpą filmą ir girdėsite puikius Klaipėdos „Pamario“ muzikantus. Šio baleto projekto rėmėjai yra ALF, XXVI ald2010melbourne Komitetas, TALKA, ir Lietuvos Baleto Bičiuliai Australijoje.

Laukiame jūsų ir jūsų draugų apsilankymo pasidžiaugti Lietuvos baleto žymiausiomis žvaigždėmis per retai matomą ir nepakartojamą Baleto popietės spektaklį Melbourne XXVI ALD 2010 Švenčių proga.

Nukelta į 7 psl.

Lietuviai pasaulyje

Kur lietuviai emigruoja ?

Statistikos departamentas, remdamasis gyvenamosios vietos deklaravimo duomenimis ir nedeklaruotos emigracijos tyrimo rezultatais, apskaičiavo 2009 metais emigravusių Lietuvos gyventojų skaičių. Pernai emigravo 34,700 Lietuvos gyventojų, tai 1.5 karto daugiau negu 2008 metais.

Per paskutiniuosius penkerius metus iš Lietuvos emigravo 160,800 šalies gyventojų. 2005 m. emigravo daugiausia – 48,100 – šalies gyventojų. Vėliau, 2006–2008 metais, emigracijos tempas lėtėjo – išvykusiųjų skaičius sumažėjo nuo 27,800 2006 m. iki 23,700 2008 metais.

Vis daugiau emigruojančių gyventojų deklaruoja išvykimą. 2009 m. išvykimą deklaravo 22,000 (63%) emigrantų, nedeklaravo – 12,700 (37%), 2005 m. – atitinkamai 15,600 (32%) ir 32,500 (68%).

Pagrindinis emigracijos tikslas – darbas. 2009 metais 86% visų emigrantų išvyko į užsienį dirbti (2008 m. – 70%).

Vyrauja Anglija ir Airija

2009 metais į Jungtinę Karalystę išvyko 33% emigrantų, Airiją – 14%, Baltarusiją – 9%, JAV – 8%, Vokietiją ir Ispaniją – po 6%, Rusijos Federaciją – 5%. Per paskutiniuosius penkerius metus daugiau nei du trečdaliai emigrantų tikslo šalimis rinkosi Jungtinę Karalystę, Airiją, JAV ir Vokietiją.

Didėja vyrų emigrantų dalis. 2009 metais emigravę vyrai sudarė 60%, moterys – 40% visų emigrantų, (2008 m. – atitinkamai 49 ir 51%). Daugiau kaip du treč-

daliai (65%) 18 metų ir vyresnio amžiaus emigravusių moterų buvo netekėjusios, išsituokusios ar našlės (2005 m. – 55%). Maždaug pusė (48%) šio amžiaus emigravusių vyrų buvo vedę (2005 m. – 42%).

Per paskutiniuosius penkerius metus du iš trijų emigrantų buvo 20–49 metų amžiaus. Palyginti su ankstesniais metais, pernai vaikų iki 14 metų amžiaus išvyko mažiau. 2009 m. emigravo 3,000 (9% visų emigrantų) šio amžiaus vaikų, t. y. 300 mažiau negu 2008 m.

Kiek deklaruoja?

Statistikos departamento išankstiniais duomenimis, 2010 m. gegužės mėn. savo išvykimą iš Lietuvos deklaravo 10,000 šalies gyventojų. Per penkis šių metų mėnesius savo išvykimą deklaravo 27,000 žmonių, arba 3.3 karto daugiau negu per tą patį praėjusių metų laikotarpį.

Pagrindinė didelio šių metų balandžio – gegužės mėn. deklaravusiųjų savo išvykimą skaičiaus priežastis – emigrantų siekis įteisinti savo išvykimą dėl Sveikatos draudimo įstatyme nustatytos prievolės nuolatiniams šalies gyventojams mokėti privalomojo sveikatos draudimo įmokas.

2010 metų penkių mėnesių duomenimis, nuolat gyventi į Lietuvą vidutiniškai atvyksta kiek daugiau nei 330 žmonių per mėnesį. Per penkis šių metų mėnesius imigravo 1,700 žmonių, arba 766 žmonėmis mažiau negu per tą patį praėjusių metų laikotarpį.

(Pagal DELFI.lt)

V. Ušackas – ES atstovas Afganistane

Dirbęs JAV ir Didžiojoje Britanijoje ambasadoriumi, buvęs užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas šiuo metu dirba Europos Sąjungos specialiuoju atstovu Afganistane. Neseniai susitikęs su savo kraštiečiais Utenoje ir paklašinėtas šitaip jis papasakojo apie savo naują tarnybą: „Mano pareigos yra dvigubos. Kaip Bendrijos misijos vadovas turiu apie 150 darbuotojų, taip pat esu atsakingas už 170 milijonų eurų pagalbos teikimą Afganistano valstybei. Apie 40% pinigų skiriama žmonių mokymui dirbti vietinėse ir centrinėse valdžios struktūrose, policijos išlaikymui (Europos Sąjunga moka atlyginimus 80,000 Afganistano policininkų), apie 10% – sveikatos apsaugai, regioniniam bendradarbiavimui. Kadangi net 90% narkotikų, įvežamų į Europos Sąjungos šalis, yra kildinami iš Afganistano, alternatyvių žemės ūkio verslų vykdymui (plėsti gyvulininkystę, auginti ne opiumą, aguonas, kanapes, o riešutus, vynuoges, kviečius, rugius) yra skiriama 20% paramos lėšų. Iš šios šalies kvaizalai keliauja ne tik į Europos Sąjungą, bet ir Iraną, Vidurinės Azijos šalis, Rusiją. Šiuo metu Rusija yra ypač suinteresuota bendrauti su ES šalimis, NATO, kad būtų užkirstas kelias narkotikų gabenimui per šią šalį,“ – pasakojo V. Ušackas.

„Kita mano funkcija – Europos Sąjungos specialusis atstovas. ES atstovas stebi politinę situaciją šalyje ir dirba su kitais Jungtinių Tautų ir NATO specia-

Vygaudas Ušackas.

listais, ragina, kad Afganistane būtų laikomasi tarptautinių įsipareigojimų, ypač žmogaus teisių srityje, kad moterys būtų gerbiamos, turėtų lygias teises kaip ir vyrai. Taip pat reikės pradėti ruošti ir rinkimams šioje šalyje – kad jie būtų daug atviresni, nepriklausomi ir padėtų plėtoti demokratiją.

Tad pagrindinis mūsų tikslas – padėti atsigaivinti daug metų trukusio karo nualintai šaliai. O tai įmanoma tik tuomet, kai mes įgalinsim pačius afganus tvarkyti savo valstybę. Mes negalime būti tos šalies vadovais ar valdovais. Jie patys turi labai gilią, turtingą ir kartais skaudžią istoriją.“

Kristina Gogelienė

Airijoje teisiama du lietuviai

Prasidėjo dviejų lietuvių, kurie kaltinami Airijoje nužudę dviejų vaikų motiną, teismas. Moters kūnas rastas jos pačios automobilio bagažinėje Wexford'e, pietryčių Airijoje. 26-erių Ruslanas Mineikas ir 28-erių Ričardas Dilys kaltinami prieš metus, 2009-ųjų spalio 9-ąją, nužudę 30-

metę Rebecca French.

Įtariama, kad R. French buvo spardoma ir mušama golfo lazda. Spėjama, kad moteris mirė nuo galvos sumušimo buku daiktu. Įtariamieji buvo sulaikyti tos pačios dienos vakarą. Jų namuose aptiktos dvi golfo lazdos, skalbimo mašinoje – šlapi drabužiai ir keli daiktai židinyje. („L.r.“)

Ž. Pavilionis – naujas LR ambasadorius JAV

Lietuvos ambasadorius Žygmantas Pavilionis, įteikdamas skiriamuosius raštus JAV prezidentui Barack Obama, išsiskyrė iš kitų šalių diplomatų, nes ceremonijoje dalyvavo visi keturi jo sūnūs. Amerikiečiai laikosi ilgalaikės tradicijos naujus ambasadorius Vašingtone priimti su šeimomis. „Mano šeima buvo viena gausiausių, o sūnus Vincentas – mažiausias Baltuosiuose Rūmuose. Prezidentas B. Obama labai gražiai bendravo su mano vaikais“, – kalbėjo 39 metų Ž. Pavilionis, su žmona medike Lina auginantis penkiolikmetį Augustą, trylikametį Dominyką, penkerių metų Simoną ir dar dviejų neturintį Vincentą.

Buvusio Vilniaus universiteto rektoriaus Rolando Pavilionio ir Seimo narės Marijos Aušrinės Pavilionienės sūnus ambasadorius JAV postę pakeitė trejus metus dirbusį Audrių Brūzgą.

„Kol kas paspaudžiau ranką tik JAV prezidentui. Reikės paspausti dar daug rankų, kad įvyvendinčiau savo planus“ – sakė Ž. Pavilionis, įsikūręs istoriniame Lietuvos atstovybės, kuri čia gyvuoja dar nuo 1924-ųjų, pastate Vašingtone.

Tai pirmasis jūsų paskyrimas ambasadoriumi, ir iš karto – vienoje svarbiausių pasaulio sostinių. Kaip vertinate tokį iššūkį? – „Lietuvos rytas“ paklausė Ž. Pavilionio.

Po krikšto, kokį gavau dirbdamas Briuselyje, kuriame buvau atsakingas už derybas dėl Lietuvos narystės Europos Sąjungoje, nebebijau nieko. Tai buvo unikali patirtis, ir nežinau, ar per karjerą dar bus kas nors panašaus. Paskui Užsienio reikalų ministerijoje buvau atsakingas už saugumo ir energetikos reikalus, todėl nuolat konsultavausi su kolegomis Vašingtone. Galiu pasakyti, kad dauguma ES ir JAV interesų sutampa.

Vašingtone nemažai reikalų sprendžiama ir užkulisiuose, todėl svarbu pažinti kongresmenus, kitus politikus, kad jie taptų Lietuvos užtarėjais.

Tai bus vienas pagrindinių mano prioritetų. Nesakyčiau, kad šiuo metu tai yra bėda, tačiau baigėsi laikai, kai Lietuva turėjo gerus ryšius JAV Kongrese stodama į NATO, taip pat kiek anksčiau. Pasikeitė

Po oficialios skiriamųjų raštų įteikimo ceremonijos. JAV prezidentas Barack Obama (pirmas iš kairės) ir LR ambasadorius JAV Žygmantas Pavilionis (pirmas iš dešinės) su žmona Lina ir keturiais sūnumis Dominyku, Simonu, Vincentu ir Augustu.

ištisos politikų kartos, taip pat ir iššūkiai. Todėl turime rasti draugų kiekviename komitete, kiekvienu klausimu, nes kongresmenų įtaka – milžiniška. Vienas pirmųjų renginių Kongrese vyko jau rugsėjo 15-ąją. Lietuva pirmininkavo Demokratinės bendrijos forumui, todėl Kongrese buvo ruošiamas didelis renginys.

Kai Lietuvos ambasadorius JAV buvo Vygaudas Ušackas, pagrindinė užduotis buvo Lietuvos priėmimas į NATO. Vėliau buvo siekiama bevizio režimo su JAV. Dabar tokių stambių tikslų lyg ir nebėra.

Mūsų bėda, jog naiviai tikėjome, kad narystė NATO ir ES išspręs visas problemas. Tačiau mums dar reikia išmokyti naudotis tuo, ką gavome. Ar tai būtų ekonomika, ar saugumas, ar technologijos, kuriomis garsėja Amerika, ar švietimas ir jaunimo mainai.

Pavyzdžiui, neseniai su JAV ambasadore Lietuvoje Anne Derse kalbėjome, kad yra gausybė moksleivių mainų programų JAV, kuriomis mes nesinaudojame.

Jūs augote garsioje profesorių ir politikų šeimoje. Kokią įtaką jūsų karjerai ir pažiūroms turėjo tėvai?

Be abejonės, iš tėvų daug ko išmokau. Tačiau kalbant apie karjerą mūsų keliai buvo ne tose pačiose barikadų pusėse. Nuo 1992 metų buvau Krikščionių demokratų partijos narys, ir nors paskui politinę veiklą teko pristabdyti, visada turėjau savo įsitikinimus, kurie dažnai nesutapdavo su abiejų tėvų požiūriu. Bet tolerancija ir pagarba vienas kitam yra mūsų šeimos bruožas. Žinomos pavardės vaikams ne padeda, o trukdo. Net prisistatau ne kaip Pavilionis, o tiesiog kaip Žygmantas. Pavardė yra dar vienas iššūkis, su kuriuo tenka tvarkytis.

(Sutrupinta „Lietuvos rytas“)

Megztos kojines Afganistanui

Nuo birželio iki spalio Goro provincijos (Afganistanas) vaikams Lietuvos žmonės numezgė ir padovanojo apie 1500 porų kojinių, praneša Krašto apsaugos ministerija (KAM).

Į akciją „Geros širdys – šiltos kojos“ aktyviai įsitraukė Lietuvos pagyvenusių žmonių asociacija, Panevėžio moterų pataisos namai, misijai Afganistane kariai ir jų artimieji, taip pat pavieniai geros širdies žmonės. Paramos akciją siūlais parėmė mezgimo ir siūlų įmonės. Kojines į Afganistano Goro provinciją nugabens lapkritį į misiją išvykstantys PAG-12 kariai, teigiama KAM pranešime.

Goras – viena iš 34 Afganistano provincijų. Tai skurdžiausia ir labiausiai atsilikusi šalies provincija, nuvarginta ne tik ilgamečių karų ir gamtos nelaimių, bet ir vis dar nesibaigiančių ginkluotų konfliktų

tarp vietinių genčių.

Pasak KAM pranešimo, žiemos (lapkričio–kovo mėnesiais) Afganistane itin atšiaurios ir sniegingos. Iš misijų Gore grįžę Lietuvos kariai pasakojo, jog dėl skurdo dažna šeima neišgali pasirūpinti šiltais drabužiais ir vaikų apvais. Vaikai, kuriems buvo amputuotos nušalusios galūnės, šiandien Afganistane nesusikaičiuojami. Šalyje jaučiama milžiniška humanitarinė ir socialinė pagalbos stoka.

Panašios labdaros akcijos, skirtos Goro vaikams, kartu su Lietuvos kariais organizuojamos ne pirmą kartą. Praėjusią žiemą Goro provincijos vaikučius pradžiugino žieminės kepurės ir „Savanorių centro“ nupirkti žieminiai batai, kuriuos į Gorą nugabeno ir vaikams išdalijo PAG dešimtoji Lietuvos karių pamaina.

(www.lrt.lt)

“Mūsų Pastogė” – bus įamžinta

Vytautas Doniela

Neseniai “Mūsų Pastogė” pasirašė autorinę sutartį su Lietuvos nacionaline Martyno Mažvydo biblioteka Vilniuje, pagal kurią “Mūsų Pastogė” bus įjungta į milžinišką jau pradėtą ir tęsiamą darbą. Šis didžiulis užmojis – lietuviškosios spaudos ir knygų įrašymas į tokį “formatą”, kuris tampa prieinamu interneto vartotojams. Techniškai – tai “skaitmeninimas” (angl. digitalisation), kurio pagalba raštas, vaizdas, garsas ir tt. keliauja per elektroninę erdvę ir atsikuria priimančiame aparate.

“Mūsų Pastogės” komplektas bei jos tęsinys bus elektroniskai užfiksuoti arba įrašyti kaip jau yra įrašyta daug lietuviškosios periodikos, knygų, leidinių ir t.t. Australijos lietuviams – tai nepaprastai aktualus dalykas, nes per 60 savo egzistencijos metų “Mūsų Pastogė” savo puslapiuose užrašė – ir būtent gan plačiai – šio žemyno lietuvių gyvenimą, rūpesčius, visuomeninę, kūrybinę, organizacinę veiklą. “Mūsų Pastogės” 60-ties metų komplektas – tai konkrečiausia medžiaga Australijos lietuvių istorijai, nes savaitraščio puslapiuose gausu datų, vardų, organizacijų, renginių ir įvykių apskritai. Bendrai, elektroninis užfiksavimas naudingas ne tik dabarties tautiečiams, bet ir ateities kartoms, vaikams, anūkams ir t.t., kurie panorėję galės prieinamai susirasti norimas pavardes ir kas ten daugiau esa-

ma apie jas parašyta.

Bibliotekos vykdomą skaitmeninimo darbą įgalino virš 13 mln. litų parama, kurią šiam tikslui paskyrė Europos Sąjunga. Martyno Mažvydo bibliotekos pradėtas darbas yra stipriai pažengęs į priekį. Vėliausiu pranešimu, Biblioteka įskaitmeninį formatą jau perkėlė senųjų lietuviškų knygų rinkinį (1547 - 1863), spaudos draudimo laikotarpio dokumentus (1864 - 1904), XVI – XVII šimtmečių lotyniškas knygas ir – o tai daug kam aktualu – lietuvišką periodinę spaudą iki 1940 m., taip pat ir ano meto LR teisės aktus, rankraščius ir kitus oficialius bei archyvinis dokumentus.

Išėjimai bus įdomu tai, kad įskaitmeninimo projektą yra įtraukiama visa išėjimos spauda. Tokią medžiagą sudaro ne tik jau fiziškai nykstantys pokario “DP stovyklų” leidiniai Vokietijoje, bet ir visa plati išėjimos periodika, pradedant nuo XIX a. lietuviškosios periodikos bei leidinių JAV-ėse ir keliaujant toliau per pokarinę išėjimą ir per tebesitęsiančius lietuvių reiškinis dabartyje ir ateityje.

Susidomėjusieji gali susipažinti su projektu bei jau atliktais darbais išsišaukiant bendrą portalą www.epaveldas.lt. Pavyzdžiui, smalsumo vedami išsišaukite kurį nors prieškarinį laikraštį ar žurnalą.

Išėjimai, žinoma, yra įdomu, kaip Martyno Mažvydo biblioteka ir ypač jos techninis skyrius mato užsienio lietuvių leidinių vietą šiame gigantiškame įamžinimo

5

projekte. Štai, šitaip pasisako techninio darbo vadovės Regina Varnienė Janssen ir Jolanta Budriūnienė:

Lietuvių išėjimos spauda – Lietuvos kultūros paveldo dalis

Naujajame skaitmeninimo projekto etape vienu iš svarbiausių uždavinių Nacionalinėje bibliotekoje laikytini lietuvių išėjimos spaudos skaitmeninimo darbai. Atverti visuomenei šį ypač lietuvių kultūros paveldui svarbų spaudos masų skatiną keletas priežasčių. Pirmiausia pažymėtinas neatslūgstantis domėjimasis ilgus dešimtmečius dėl politinių motyvų nuo visuomenės slėpta informacija apie užsienio lietuvių gyvenimą ir įvairiapusę veiklą. Siekiant užpildyti susidariusią istorijos spragą, iki šiol aktyviai nagrinėjamos ir visuomenei pristatomos lietuvių išėjimos tematikai skirtos publikacijos, rengiamos monografijos, publikuojami mokslo darbai. Lietuvos universitetuose užsienio lietuvių veiklos bruožai vienu ar kitu aspektu apibendrinami nagrinėjami studentų bakalauro, magistro darbuose.

Kaip tik dėl to susiduriama su kita problema – nors Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka ir yra sukaupusi patį pilniausią lietuvių išėjimos spaudos rinkinį, visgi juo pasinaudoti tolimesnėse šalies vietovėse, užsienyje gyvenantiems skaitytojams yra be galo sudėtinga, o kitos Lietuvos bibliotekos toli gražu negali pasigirti išsamiais išėjimos spaudos fondais. Dažnoje rajono

bibliotekoje pavienių dovanotojų dėka sukomplektuoti rinkiniai yra gana fragmentiški, nesudarantys sąlygų išsamiai jais naudotis. Kita vertus, kitose šalies bibliotekose saugoma leidinių, kurių iki šiol nepavyko sukomplektuoti Nacionalinės bibliotekos fonduose. Tai skaitytojams sukelia daug nepatogumų, o kartais sudaro ir neįveikiamas kliūtis pasiekti vieno ar kito leidinio numerius.

Dar vienas labai svarbus faktorius yra spaudinių, ypač periodinių kokybė. Saugoti privačiose namų bibliotekose, kartais spaudiniams ne visiškai pritaikytomis sąlygomis, jie bibliotekas pasiekė pakenkamai prastos kokybės. Todėl nors ir turėdamos savo kolekcijoje unikalius pokario Vokietijos DP lietuvių stovyklų leidinius, po tolimiausias pasaulio šalis išsibarsčiusių lietuvių bendruomenių spaudinius, įvairių visuomeninių, politinių, profesinių organizacijų spaudos kompleksus, bibliotekos susiduria su panaudojimo ir išsaugojimo problema. Norint užtikrinti ilgalaikę autentiškų egzempliorių apsaugą, reikėtų riboti naudojimosi jais galimybes arba suteikti skaitytojams progą naudotis spaudinių kopijomis.

Skaitmeninimo procesas – yra geriausias visų išvardintų problemų sprendimo būdas, padėsiantis įveikti ir geografinę atskirtį, ir palengvinsiantis naudojimosi lietuvių išėjimos spauda galimybes, o taip pat užtikrinsiantis šio unikalaus spaudos archyvo autentiškų pavyzdžių išsaugojimą.

Iš Redakcijos pašto

Sugrižus iš Lietuvos

Dalia Doniela

Dažnai yra sakoma: vertėjo nuvažiuoti į Indiją vien tam, kad pamatytum Taj Mahal, kurį imperatorius Shah Jahan 1632 - 1648 m. pastatė savo mirusiai žmonai Mumtaz Mahal atminti. Taip ir man ši kartą vertėjo nuvažiuoti į Vilnių vien dėl to, kad galėjau apsilankyti svetinguose Tatjanos ir Giedriaus Kazimierėnų namuose bei susipažinti su jų kūryba.

Giedrius ir Tatjana ne vien tik menininkai, bet kartu dirba ir pedagoginį darbą. Giedrius dėsto Vilniaus Dailės akademijoje, yra Dizaino katedros docentas, o Tatjana veda dailės pamokas patiems mažiausiems savo dailės studijoje.

Pirmiausia buvau pakviesta apžiūrėti Tatjanos studiją. Menininkė dirba klasikinio estampo srityje. Pagrindinė jos technika – ofortas. Tatjana parodė, kaip ant šlifotos vario plokštelės, kuri padengta rūgščiai atspariu laku, žiūrint per padidinamą stiklą piešiama plieno adeta. Vėliau vario plokštelė ėsdinama geležies trichlo-

rido tirpalu. Norint gauti įvairaus sodrumo linijas ėsdinama vieną ar keletą kartų. Raizant pažeidžiamas lakas, todėl įrežtos vietos veikiant rūgščiai išėsdinamos. Jos atspauode sudaro linijinį piešinį. Nepažeistas lako plotas lieka šviesiu fonu. Po ėsdinimo nuo plokštelės paviršius nuvalomas lakas. Išėsdytos vietos padengiamos dažais. Preso pagalba spaudžiama ant drėgno popieriaus. Toks darbas reikalauja nepaprasto kruopštumo, atidumo ir ilgų valandų. Čia jau nieko negali pataisyti ar pakeisti – negali padaryti klaidos.

Šiuo metu kuriami Tatjanos darbai pasižymi tiesiog japoniška estetika, kur nėra nieko nereikalingo: kiekviena linija, brūkšnys ar taškas yra gyvi, turi savo vietą ir prasmę. Juose atsispindi svarbus bei jautrus menininkės santykis su didžiąja įkvėpėja ir pasaulio harmonijos valdove – GAMTA. Nuo amžių mus supas Baltijos krantų kraštovaizdis stipriai veikia mūsų sąmonę ir charakterį. Transformuotos tokios tikrovės formos įvaizdžių pavidale atgimsta meno kūrinuose. Tokių vaizdų ne-

Tatjana Kazimierėnienė “Sala”, ofortas, 2010 m.

galima sugalvoti. Juos reikia sugebėti pamatyti gamtoje, sudėti į sąmonės vaizdinių pasaulį, išgyventi ir tik po to iškelti į šviesą jau kaip išgrynintus, savotiškus mistinius vizijų paveikslus, kuriuose atsispindi menininkės santykis su realybe, gamtos paslapties atskleidimas ir žmogaus būties temos. Kaip efektyvią meninės išraiškos priemonę Tatjana pasitelkia ir spalvas, kuriomis bando išryškinti patirtus išpūdžius ir tuo būdu sustiprinti piešinio energetiką. Kai kurie jos darbai, atspausdinti skirtingais dažais, sukuria visai skirtingą nuotaiką, žaidžia žiūrovo jausmais. Štai kaip apie savo kūrybą paskoja pati Tatjana:

„Meno istorijoje galime aptikti įvairių menininkų tipų: vieni, pasitelkę skandalingas akcijas, įvairias epatažo formas, žurnalistus ir neišsemiamas mass media galimybes, siekia dirbtinai suteikti savo kūrybai išorinį reikšmingumą ir aukštą socialinį statusą, kiti tyliai kuria užsislendę savo svajų ir vizijų pasaulyje. Jie juda į priekį žingsnis po žingsnio tobulindami profesinius įgūdžius, pastabumą, tarsi įtraukdami į save kultūros universumo ir gyvenimiškos patirties išmintį, - rašo prof. Antanas Andrijauskas.

Galvoju, kad taip galima būtų pasakyti ir apie mane. Esu tylos ir ramybės piešėja. Paslaptinis miškas ir jo atspindys ramioje ežero vandenyje, susipynusios pakrantės, žolės lyg moters plaukai, vakaro ramybė... Lietus, rūkas, figūros su skėčiais, įdėmus moters žvilgsnis, nuo kurio neįmanoma pasislėpti, siluetai, išstiprantys gamtoje, su ja susiliejęs – tarsi persipinantys. Byrantis jūros smėlis, vasaros

žaros karštis, pintos kopų tvorelės, kurios dingsta neužmatomame tolyje. Kerpės ir sąmanos, kurios paveiksle transformuojasi į paslaptinę salą, pilną įvairių linijų, tamsių paslaptinių dėmių, pilną spyglių, žolių...

Man įdomu paimti gamtos motyvą, tarsi visiems žinomą, jį transformuoti, suteikti jam kitą mistinę, naują prasmę. Taigi mano kūrybos objektu dažnai tampa patys proziškiausi gamtos reiškiniai. Juodkrantėje pastebėjau bangų primuštus ir tarp akmenukų pasklidusius nendrių gabaliukus, kurie sudarė neįprastus ornamentus, formas, tarsi tai būtų ne paprasčiausi gyvybės apsišėkimai, o nuostabi ir vientisa Visatos harmonija. Po to atsirado ištisas „Nendrių“ ciklas, tačiau jis vėlgi transformavosi (be mano įsikišimo) į paukščius, mirusius paukščius, žoles... Tiesiog kai kada tave ranka pati veda...

Mano paveikslai minimalistiški, stengiuosi apvalyti juos nuo to, kas nereikalinga, tačiau pilni smulkiųjų detalių, kurias piešti yra pats įdomumas.

Todėl nenuostabu, kad Tatjanos Kazimierėnienės kūrinių yra įsigiję Lietuvos Dailės muziejai bei Lietuvos, Kanados, JAV, Izraelio, Australijos, Vokietijos, Suomijos, Norvegijos kolekcininkai. Jos darbai buvo daug kartų eksponuojami parodose Lietuvoje ir užsienyje.

Visiškai skirtinga yra Tatjanos vyro Giedriaus Kazimierėno kūryba, kurio monumentalioje tapyboje atsispindi senoji Lietuvos istorija. Bet apie tai – kita me „M.P.“ numeryje. □

Tatjana Kazimierėnienė savo studijoje.

Ar jau esame sporto sirgaliai?

Viktoras Baltutis

Lietuvių kalbos žodyne „sirgalis“, tai sporto aistringas, entuziastas. Atvykę Australijon prieš 60 ir daugiau metų, domėtis sportu neturėjome daug laiko, mums labiau rūpėjo kuo skubiau įsikurti. Tik gerokai vėliau stebėjome australų sporto žaidimus – „australian rules“ futbolą, ir kriketą, kuris mums priminė senovėje lietuvių žaidimą ripką.

Australai, kurie šiame kontinente gyvena jau virš 200 metų, sukūrė savitą kultūrą, kurioje sportas užima beveik pagrindinę ar dominuojančią dalį, bandydami atsikratyti kolonijinės etiketės, kuri taip stipriai įaugo į australišką charakterį. Jie visus atvykusius vadino įvairiais vardais: pabaltiečius – *bloody balts*, anglos – *pommies*, graikus – *wogs*, italus – *daigoes*, kiekvienai tautybei surasdami naujus vardus, koki galiausiai visus pradėjo vadinti *New Australians*. Šis paskutinis, nors mažiau užgaunantis vardas, buvo valdžios sustabdytas priėmus tautinės, religinės bei kitų įsitikinimų diskriminacijos įstatymą. Visi tapome *newcomers* ir kitais mažiau užgauliojančiais vardais vadinami naujakuriai.

Šiandien tyli diskriminacija vyksta tik prieš azijiečius, kurių gyvenimo būdas ir religija skiriasi nuo australiškojo gyvenimo. Ypač nemėgstamos vedusios moterys, kurios burqomis paslepia veidus.

Daugėjant naujai atvykstančių diskriminacija silpsta, nes Australijos gyventojai susimaišo su įvairių tautybių, religinių ir politinių įsitikinimų ateiviais. Pabaltiečiai jau „užmiršta“ kastą ir yra pilnai asimiliavęsi, tik vis dar spyrtojasi pilnai perimti australų didžiulį dėmesį sportui.

Australijoje sportas yra vienas iš pagrindinių laisvalaikio užsiėmimų, pavirtęs į savotišką „religiją“, kuria dauguma australų nesirūpina ir bažnyčias lanko tris kartus gyvenime: krikšto, vedybų ir laido tuvių metu. Sportas užima visą laisvalaikį ir daugiau. Arklių lenktynių kulminacija – tai „Melbourn Cup“ (Taurės diena), kai pirmą lapkričio antradienį apie trečią valandą po pietų sustoja visos didžiulės Australijos kontinentas išklausti, dabar jau ir pamatyti, arklių lenktynes, kurių metu pasirodo paskutinės moterų ir net vyrų rūbų mados, geriamas šampanas, nors dabar prancūzams užprotestavus – vadinamas purslotas (sparkling) vynas, dedamos didžiulės sumos už žirgus, kurie lenktyniauja Flemingtono priemiestyje esančiame hipodrome. Viktorijos valstijoje tai nedarbo diena, jos pavyzdžiu pasekė ir kitos valstijos, paskelbdamos vienas metines arklių lenktynes nedarbo diena.

Be arklių lenktynių ir kitokių sporto šakų, vyrauja australiškų taisyklių (australian rules) futbolas ir rugby. Futbolas nepanašus į Europos futbolą, nei krepšinį, gal šiek tiek į amerikietišką rugby.

Australiško futbolo žaidėjai yra laikomi tautiniais herojais, jų nuotraukomis papuoštos jaunimo kambarių sienos, jie labiausiai gerbiama ir viliojami merginų, jų veidais išmarginti dienraščio puslapiai, jie nuolat mirga TV ekranuose.

Visos Australijos ir net užsienio verslo kompanijos savo reklamas stengiasi uždėti ant futbolininkų uniformų, mokant už tai nemažus pinigus. Futbolas prasideda kovo pabaigoje ir tęsiasi iki rugsėjo pabaigos. Žymesni futbolo žaidėjai nedirba,

gyvena iš gaunamų pajamų už žaidimą. Rungtynės, kurias transliuoja televizijos stotys, vyksta tris dienas savaitėje: penktadienį, šeštadienį ir sekmadienį. Gale metų įvyksta futbolo žaidėjų įvertinimas, apdovanojant žymiausiu sporto medaliu. Šis apdovanojimo vakaras vyksta futbolo sostinėje Melbourne. Tai vakaras, kai į Casino patalpas renkasi visi sportininkai, jų partnerės ir sirgaliai. Skaičiuojami rungtynių metu teisėjų įvertinimai. Skaičiavimas vyksta net tris valandas ir daugiausia balsų surinkęs sportininkas skelbiamas geriausiu – iškiliausiu futbolistu, visos tautos herojumi. Šio medalio siekia kiekvienas žaidėjas ir jį gavęs labai išgarsėja bei susilaukia iš įvairių verslo įmonių reklaminių pasiūlymų, siekiančių net milijonines sumas. Paskutiniaisiais metais jaunesnioje lietuvių kartoje irgi išskyla australiško futbolo žvaigždės, nors dar vos vienas kitas, bet susidomėjimas pamazų auga.

Paskutinės finalinės rungtynės vyksta Melbourne didžiausiame stadione MCG – Melbourne Cricket Ground. Rungtynės vyksta šeštadienio popietėje ir į jas susirenka iš visos Australijos virš 100,000 sirgalių. Dėl geresnių vietų bilietų eilės susidaro jau iš vakaro. Tai net didesnis „jomarkas“ nei „Melbourn Taurė“ – arklių lenktynės. Prieš tai per dienraščius, radiją, televiziją ir visais kitais žiniasklaidos kanalais teikiamos smulkiausios paskutinių rungtynių analizės: žaidėjų ir jų trenerių pasisakymai, nuomonės ir spėliojimai. Visi vyksta į Melbourne, net ir kai kurie lietuvačiai, jau čia gimę ir australiška aplinka ir papročiais persiėmę, grynai futbolo sirgaliai, kaip dabar yra sakoma Lietuvoje.

Į didžiulį stadioną susirenka virš 100,000 sirgalių. Pradedant seneliais iki mažamečių vaikų. Televizijos kanalas, kuris išsidera transliuoti ištisai baigmines rungtynes, uždirba milijonus. Visų sirgalių veidai pilni lūkesčių ir aukščiausio laipsnio rungtynių išgyvenimo. Žiūrovų apranga – pagal palaikomos komandos uniformos spalvas, net plaukai ir veidai spalvomis išmarginti. Čia maža ar visiškai nėra patriotiškumo: nei vienos tautinės vėliavėlės. Himną grojant mažai kas pritaria, į tai nekreipiamas tinkamas dėmesys. Rungtynėms prasidėjus, minia pakyla lyg uraganas, lyg hipnozės apimti: rėkiama, keliama kumščiai už įspirtą įvartį, pakyla plakatai ir klubo spalvų miškas. Teisėjui nubaudus, kyla baisus pasipiktinimas ir riksmas. Po aikštės tarp žaidėjų ir teisėjų laksto „bėgikai“, tai komandos trenerio žvalgai ir žaidimo krypties nurodinėtojai. Įspyrusiam tašką žaidėjui pakišamas „buteliukas“ – kažkokio gėrimo, kuriuo žaidėjas paskalavęs burną išspjauna. Vykstant rungtynėms minia kaista: rėkiama vis garsiau, o pranešėjas net užkimeš rėkia, minia kyla ir banguoja, visas kūnas ir siela aikštėje, kurioje vyksta vitališkos finalinės rungtynės. Po jų, trankiai muzikai grojant, minia tyliai skirstosi, tik laimėtos komandos sirgaliai vis dar nenurimsta iki visi išsiskirsto iki kitų metų futbolo sezono pradžios.

Žiniasklaidoje dar ilgai aprašomi žaidėjai, jų gyvenimai ir problemos. Viskas sukasi apie futbolą, nes sirgaliai dar ilgai gyvena laimėtų ar pralaimėtų rungtynių šešėlyje. Sveikame kūne – sirgališka sporto siela.

Lietuvaitė – Australijos „Lightings“ komandoje

Adelaidės pagrindinėje Pietų Australijos „Lightings“ moterų krepšinio komandoje žaidžia lietuvaite Augustina Žygaitė (žiūr. nuotr. dešinėje). Ji atvyko iš JAV, kur žaidė krepšinį ketverius metus.

Dvidešimt penkerių metų Augustina Žygaitė yra 193 centimetrų aukščio ir žaidžia centro puolėja. Jos sutartis su Adelaidės moterų krepšinio komanda yra iki kitų metų kovo mėnesio. Po to priklausys nuo klubo ir jos žaidimo lygio, ar sutartis bus pratęsta.

Sekmadieniais Augustina su drauge amerikiete apsilanko ir Lietuvių Namuose. Paklausta, kodėl išvyko iš Lietuvos, atsakė: „Lietuvoje už žaidimą mokama labai maža dalelė to, kas mokama užsienyje“. Be to, ji žada uždirbusi pakankamai pinigų, grįžti į Lietuvą. Jos proseneliai gyvena/o Sydnejuje.

V. B.

Sėkmingas lietuvių pasirodymas Prancūzijoje

Prancūzijoje Lons-le-Saunier mieste vyko 18-tas Pasaulio Šotokan Karatė čempionatas, kuriame dalyvavo 1200 sportininkų iš 48 šalių. Varžybos vyko dvi dienas ant 10-ties karatė tatamių. Lietuvai įvairiose amžiaus grupėse atstovavo 24 sportininkai.

Svarbiausi pasiekimai: suaugusių individualioje kumitė rungtyje svorio kategorijoje iki 85 kg Vilniaus „Karatė do“ klubo sportininkas Tomas Žilinskas tarp 48 sportininkų pasiekęs 4 pergales iškovojo bronzos medalį. Suaugusių individualioje kumitė rungtyje svorio kategorijoje +60 kg Vil-

niaus „Karatė do“ klubo sportininkė Jurgita Januškaitė tarp 35 dalyvių pasiekusi 3 pergales iškovojo bronzos medalį.

Moterų kumitė komandos (Jurgita Januškaitė, Deimantė Jodokevičiūtė, Austėja Matuzaitė) iškovota trečia vieta. Dėl patekimo į finalą Lietuva kovojo su Rumunija, viską lėmė paskutinė komandinė kova.

Lietuviams užteko lygiųjų pasiekti komandinei pergalei. Tačiau A. Matuzaitė likus 10 sek. iki kovos pabaigos praleido varžovės kojos smūgį į galvą (mavashi geri) ir tai nulėmė, kad Lietuva liko trečia.

Padėka

Širdingai dėkoju visiems dainos mylėtojams, kurie aukojote pinigus naujam pianinui įsigyti. Jūsų dosnumas mane ne tik kad nudžiugino, bet ir paskatino toliau dirbti su Sydnejaus lietuvių choru „Daina“. Už \$10,000 jau galima nupirkti daug geresnį pianiną, negu mes turime. Dabar šių metų lapkričio mėnesį mes tikimės gauti Valstybės „grant“, kuris palengvintų naujo pianino įsigijimą.

Jau yra surinkta \$4,061. Dar kartą dėkoju.

Birutė Aleknaitė, choro „Daina“ vadovė

Aukojo (naujas sąrašas):

- \$500 – V. Antanaitienė.
- \$316 – J. Giedraitis.
- \$200 – Sydnejaus Katalikų Kultūros Draugija.
- \$150 – Sydnejaus Lietuvių Moterų Socialinės Globos Draugija.
- \$100 – Irena Dambrauskienė, D. ir V. Kuzinkovai, J. Mickienė, Antanas Laukaitis, L. ir J.A. Jūragiai.
- \$ 50 – R. ir M. Linas, P. ir J. Pullinen, L. Gaidžionienė, D. Skorulienė, Gaidžionytė, Roma Lee.

Australijos Lietuvių Fondas Bendruomenėje

Atkelta iš 3 psl.

atsižvelgiant į Fondo turimą kapitalą, numatytą paramoms sumą kultūrinei veiklai ir reikalingumą išlaikyti turimą kapitalą, kad pajėgtume atitinkamai suteikti paramas ateityje. Be abejo, šioje srityje visuomet atsiranda nuomonių skirtumų bei nepasitenkinimų. Tai visiškai normalu. Sprendimuose Fondo Valdybos vadovaujasi savo patyrimu bendruomeninėje veikloje bei patarimais ir rekomendacijomis iš atitinkamų šuoksnių.

Taip pat buvo iškeltas klausimas dėl ALB Archyvo, kuris yra Adelaidėje ir kurį ilgus metus sąžiningai vedė p. Viktoras Baltutis. Archyvą finansiškai remia Fondas. Jau prieš kelis metus p. V. Baltutis atsistatydino iš tų pareigų. Deja, iki šiol neatsirado kas galėtų perimti šias pareigas Adelaidėje. Viktoras Baltutis tuo reikalu nesulaukė nieko pozityvaus iš buvusių Krašto Valdybų. Jis tuo reikalu kreipėsi ir į Fondo Valdybą.

Iškilo mintis, kad Adelaidėje tam darbui neatsiradus asmens, gal būtų įmanoma archyvą perkelti į kitą vietovę. Atrodytų, kad Melbourne yra asmenų, kurie būtų pasiryžę šiam darbui, bet, žinoma, yra reikalinga atitinkama patalpa.

Tuo reikalu buvo kalbėta su Melbourne Lietuvių Klubu vadovybe, kuri iš principo galvoja, kad gal būtų įmanoma surasti tinkamą patalpą. Tačiau yra įtaigojančių reikalų, į kuriuos reikia atkreipti atitinkamą dėmesį bei išsiaiškinti prieš darant bet kokius nutarimus. Fondo Valdyba jau yra sutikusi padengti perkėlimo išlaidas, jei būtų nutarta tai daryti. Kadangi archyvas yra ALB nuosavybė, tai reikia ALB Tarybos sutikimo – nutarimo tokiam žygiui. Tikimės, kad šiuo reikalu bus prieita atitinkamos išvados ateinančiame Tarybos Suvažiavime.

Buvo paklausta ir eilė kitų klausimų, į kuriuos buvo atsakyta. Tačiau jie buvo daugiau eilinio paaiškinimo pobūdžio ar tai apyskaitos ar bendrai, todėl nemanau, kad verta apie juos čia užsiminti.

Fondo Valdyba liko ta pati, nes dviejų metų kadencijas baigė Audrius Balbata, Algirdas Šimkus ir Bronė Staugaitienė. Visi trys sutiko vėl kandidatuoti. Neatsiradus daugiau kandidatų, jie buvo išrinkti sekantiems dviems metams.

Tolimesnė susirinkimo eiga buvo daugiau procedūrinė. Susirinkimui pasibaigus dar buvo bendrai pasikalbėta ir pasidalinta nuomonėmis prie kavutės.

Australijos Lietuvių Bendruomenės svetainės adresas:

www.austlb.org

SHOWCASING TALENT !!!!

December 29, 2010, 7pm Lithuanian House
We welcome all future stars to the XXVI Australian
Lithuanian Days Youth Talent Night in Melbourne!

The "Showcasing Talent" coordinators invite any Lithuanian performers up to 30 years of age to participate on the night. Ideas for performances include: playing a musical instrument, singing a ballad, reciting poetry, short drama pieces, comedy acts, magic tricks, dance routines, and for the first time – VIDEO acts!

Please visit the ald2010melbourne website www.ald2010.org or email Aldona Gaylard at aldona_gaylard@unitracesoft.net for more information. Get in quick as places will fill fast!

JAUNIMO TALENTŲ VAKARAS

Gruodžio 29d. 2010 m., 7v.v. Lietuvių Namuose

XXVI Australijos Lietuvių Dienų Jaunimo Talentų Vakarą koordinatoriai Melbourne maloniai kviečia visą, iki 30 metų amžiaus, jaunimą – būsimas žvaigždes – pasidalinti savo gabumais. Siūlome pagroti bet kokią muzikos instrumentą, padainuoti, padeklamuoti, pavaidinti, prajuokinti, pašokti. Taip pat šiais metais bus galimybė iš anksto VIDEO nufilmuoti savo pasirodymą ir mes juo pasidžiaugsime per JTV.

Daugiau informacijos rasite ald2010melbourne tinklapyje www.ald2010.org Galima susisiekti su Aldona Gaylard aldona_gaylard@unitracesoft.net

MELBOURNO LIETUVIŲ KATALIKŲ

60 metų jubiliejus

Šiais metais spalio 31d., sekmadienį, Melbourne Lietuvių Katalikų Parapija švęs savo 60 metų įsikūrimo jubiliejų.

Melbourne Parapijos Taryba maloniai kviečia visus parapijiečius ir svečius iš arti ir toli gausiai dalyvauti tą dieną iškilmingose Padėkos Mišiose, kurios įvyks 12.00 val. Šv. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje, North Melbourne.

Organizacijas prašome dalyvauti su savo vėliavomis.

Po to kviečiame visus į šventinius pietus Lietuvių Namuose, 50 Errol St. North Melbourne, užsisakant vietas pas Stefą Simutytę - Oetterli tel.: 9370 5964 (po 6.30 val. vakaro) arba Rūtą Švambarytę-Kenny tel.: 9431 4852 iki spalio 24 dienos. Laukiame Jūsų visų.

**Australijos
Lietuvių
Fondui
aukojo:**

\$25 – V. Aukštėjus (\$1085)
a.a. Rasos Lipšienės atminimui:
\$50 – S. Mielūnienė (\$2980)
J. Mielūnas (\$825)
\$20 – A. ir J. Šimkai (\$1395)
a.a. Rutos Lansell atminimui:
\$50 – J. Balčiūnas (\$4450)
Valdybos vardu dėkoju už aukas.
Audrius Balbata, ALF išdininkas

Melbourne lietuvių katalikų šeimos 60-mečio šventė

Australijos Lietuvių Metraštyje rašoma: "Gavęs iš Melbourne arkivyskupo J.E. D. Mannix sutikimą ir skyrimą, kun. P. Vaseris iš Vokietijos atvyko į Melbourne 1950 m. kovo 4 d. Reguliariai lietuviams pamaldos pradėdamos laukti 1950 m. kovo 5 d. All Saints bažnyčioje, Fitzroy priemiestyje. Žmonių pirmais sekmadieniais susirinkdavo apie 100."

Taigi, jau ištisus 60-metis, kaip lietuviai Melbourne turi galimybę savo gimtąją kalbą garbinti Viešpatį. Gera proga džiaugtis, graži galimybė švęsti, nepraleistina proga vis dėkoti Aukščiausiam už nepaliaujamą rūpesnį mūsų žemiška ge-

rove ir lietuviškos dvasios palaikymu netgi pačiame pasaulio pakraštyje.

S K E L B I M A S

Visus, kam svarbus toks prisiminimas, visus tikėjimo namiškius kviečiu į Melbourne lietuvių katalikų šeimos 60-mečio šventę, kuri vyks šių metų **spalio 31 dieną, sekmadienį**. Švęsti pradėsime 12 val. iškilmingomis šv. Mišiomis šv. M. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje. Po to – šventinės vaišės Lietuvių Namuose.

Viešpaties Jėzaus Kristaus malonė, Dievo meilė ir Šventosios Dvasios bendrystė tebūna su jumis visais!

Jūsų kunigas Algirdas Šimkus

AUSTRALIAN LITHUANIAN COMMUNITY – SYDNEY INC. PUBLIC OFFICER

43B EDGAR STREET, AUBURN NSW 2144

Mob.: 0407 214 290

Email: klprotas@hotmail.com

Pranešimas

Bendruomenės nariai, kurie yra pakeitę savo adresus per paskutinius 4 metus, yra prašomi pateikti savo naują adresą. Tai galite įvykdyti raštu arba e-mail. Yra svarbu, kad narių sąrašas būtų tikslus.

Notice

Members of the Association who have changed their postal address in the last 4 years are requested to provide their new address. This can be done by post or email. It is important that the Member Register is up to date.

Kęstutis Protas, Public Officer

**Ar norite prisidėti?
Su kuo reikia susisiekti?**
Want to participate in the following events? Who to contact?

Meno paroda - Art exhibition -

Brigita Lastauskaitė - info@birdsgallery.com.au

Jaunimo meno paroda - Youth art exhibition

Julija Simankevičius - studio2@imaging.com.au

Jaunimo Talentų Vakarai - Youth talent Night (Showcasing talent)

Aldona Gaylard - aldona_gaylard@unitracesoft.net

Come and be a part of the festivities during ald2010melbourne.

**Rašydami testamentą, nepamirškite ir "Mūsų Pastogės".
Remkite išeivijos spaudą!**

Artėja Meno Paroda

Architectas ir menininkas

Henrikas Teris (Šlitteris)

šiais metais dalyvaus:

ART Sydney

Royal Hall of Industries, Moore Park

11 – 14 NOVEMBER 2010

Stand C18

ART Sydney yra metinis įvykis čia, Sydnejuje, ir Melbourne, kuris pritraukia apie 80 Galerijų iš visos Australijos bei atskirus menininkus ir per tas keturias dienas susilaukia apie pusantro tūkstančio lankytojų.

Parodos lankymo valandos ir kainos randamos: WWW.ARTSYDNEY10.COM.AU

Sydnejaus Lietuvių Moterų Socialinės Globos Draugija Inc.
ruošia tradicinę

"Melbourne Cup" dieną

su skrybėlačių parada ir apdovanojimais, "sausage sizzler" su kavute ir pyragaičiais, antradienį, lapkričio 2 dieną, 12 val., Lietuvių Sodyboje, Engadine.

Tikimės sulaukti daug svečių.

SLMSGD Komitetas

Lietuvių Caritas Inc. ir Šv. Kazimiero koplyčios 50 metų jubiliejus

Š.m. lapkričio 20 sueina 50 metų nuo Adelaidės lietuvių katalikų Šv. Kazimiero koplyčios pašventinimo.

Jubiliejų numatoma švęsti lapkričio 20 ir 21 dienomis.

Lapkričio 20, šeštadienį, 13.30 val. koncertas Lietuvių Katalikų Centro salėje, 6 Third Ave., St. Peters, SA. Koncerto pagrindinę dalį atliks dainininkės iš Melbourne – „Danos Sesės“ ir Adelaidės meno vienetai. Įėjimas – auka.

Lapkričio 21, sekmadienį, 11 val. iškilmingos pamaldos Šv. Kazimiero koplyčioje, 6 Third Ave., St. Peters.

Pamaldose dalyvaus Adelaidės arkivyskupas **Philip Wilson**, giedos **Danos Sesės** ir **Šv. Kazimiero bažnytinis choras**.

Po pamaldų jubiliejinės vaišės Adelaidės Katalikų Centro salėje.

Pakvietimus į vaišes galima įsigyti sekmadieniais po pamaldų pas Lietuvių Caritas Inc. Tarybos sekretorių Petrą Gasiūną.

Lietuvių Caritas Inc. Taryba

Sydney Lithuanian Information Centre (SLIC) now offers
FREE ONLINE LITHUANIAN LANGUAGE LESSONS
www.slic.org.au E-mail: LLLinfo@slic.org.au

ALB Sydnėjaus Apylinkės Metinis Susirinkimas

Sydnėjaus Apylinkės Valdyba praneša narių dėmesiui, kad metinis narių susirinkimas įvyks šių metų lapkričio 14 dieną (sekmadienį) Sydnėjaus Lietuvių Klube. Detalės bus praneštos vėliau.

Norintys kandidatuoti į sekančią Apylinkės Valdybą nominacijos anketa gali gauti pas Kęstutį Protą adresu: (PO) 43B Edgar St., Auburn, NSW 2144, (mob. tel.: 0407 214 290), pas Apylinkės Valdybos narius ir Klubą raštinėje.

Užpildytas anketas prašome siųsti Valdybos sekretorei adresu: 43B Edgar St., Auburn NSW 2144.

Pranešame, kad nominacijos anketos privalo būti pristatytos ir gautos ne vėliau kaip lapkričio 7 dieną.

Taip pat pagalvokite apie kandidatus į ALB Krašto Tarybos Suvažiavimą, kuris įvyks Melbourne šių metų gruodžio 29-31 dienomis.

ALB Sydnėjaus Apylinkės Valdyba

Canberros Lietuvių Bendruomenės Sąjungos nariams Visuotinis metinis narių susirinkimas

įvyks sekmadienį, spalio 24 dieną, 2 val. p.p. Lietuvių Būstinėje, 2 Bradfield Street, Downer. Prašome narius dalyvauti.

DARBOTVARKĖ:

1. Susirinkimo atidarymas
2. Atsiprašymai
3. Mirusiųjų pagerbimas
4. Praėjusių metų Metinio visuotinio susirinkimo protokolo skaitymas
5. Pirmininko pranešimas
6. Iždininko pranešimas
7. Sekretorės pranešimas
8. Renginių koordinatorės pranešimas
9. Sąjungos Revizoriaus Komisijos priėmimas ir ataskaita dėl 2009 - 10 m.
10. Organizacijų Revizijos Komisijos pranešimas
11. Mandatų Komisijos rinkimai
12. Sąjungos Valdybos rinkimai
13. Revizijos Komisijos rinkimai
14. ALB Krašto Tarybos dviejų atstovų rinkimas
15. Klausimai ir pasiūlymai
16. Susirinkimo uždarymas.

Kviečiame dalyvius pasilikti pasibaigus susirinkimui pabendrauti prie vaišių.

Sekretorė

Canberros Lietuvių Bendruomenės Sąjungos Valdyba

AR JAU SUMOKĖJAI "MŪSŲ
PASTOGĖS" PRENUMERATĄ?

PRANEŠIMAS Lietuvių Kooperatinė Kredito Draugija "Talka"

2010 spalio mėn. 23 d.
šeštadienį, 1.30 val.
Lietuvių Namuose
44 Errol Street
North Melbourne
šaukia:

METINĮ SUSIRINKIMĄ

DARBOTVARKĖ

1. Susirinkimo atidarymas
2. Balsavimo komisijos sudarymas
3. 2009 metinio susirinkimo protokolas
4. Pranešimai:
Veiklos
Atskaitomybės
Statutinės
Auditorių
5. Pranešimų diskusijos ir tvirtinimas
6. Valdybos rinkimai (renkami du nariai)
7. Auditorių patvirtinimas
8. Valdybos atlyginimo nustatymas
9. Pelną paskirstymas
10. Sumanymai ir pasiūlymai
11. Susirinkimo uždarymas

Metines apyskaitas galima gauti visose
Talkos įstaigose ir susirinkime

Sydnėjaus lietuvių dėmesiui

Kiekvieną sekmadienį nuo 12 val.
iki 2 val. po pietų "Mūsų Pastogės"
redakcijoje (Sydnėjaus Lietuvių
Klube) budės LB Spaudos Sąjungos
Valdybos narys Teodoras Rotcas.

Bus galima susimokėti prenu-
meratos mokestį ir kitas su "M.P."
susijusias sąskaitas.

When's the last time you
went to
www.ALJS.org ?
The young'uns have been
busy! ALJS

Pigios kelionės į Lietuvą ESTOURS TRAVEL

38 Murray Rd., Corrimall East,
Wollongong, NSW 2518

Tel.: (02) 4284 1688 & 1800 888 386

Fax.: (02) 4284 7823

E-mail: Vilnius@estours-travel.com.au

Website: www.estours-travel.com.au

AL Dienų Ruošos Komitetas Melbourne 2010

Pirmininkė Rita Mačiulaitienė tel: 0425 704 890

Iždininkė Vilia Dukas Sekretorė Danguolė Juška

Korespondencijos adresas: 20 Boyd Street, ALTONA, Victoria 3018.

e-mail: juskagirl@y7mail.com

www.ald2010.org

Sydnėjaus Lietuvių Klubas

16 - 20 Meredith Street, Bankstown

Tel.: (02) 9708 1414 E-mail: contactus@lithuanianclub.org.au

www.lithuanianclub.org.au

Klubo darbo valandos:

Pirmadieniais ir šeštadieniais – Klubas uždarytas

Antradieniais – sekmadieniais – Klubas atidarytas nuo 11:30 val. dienos.

Antradienį, lapkričio 2 dieną, 11 val. ryto, Klube – Australijos šventė

"Melbourne Cup"

- Trys dideli televizoriai
- Maloni atmosfera
- Gyva programa
- Geras maistas

Ponios ir panelės, nepamirškite ateiti su skrybėlaitėmis!

Klubo narių dėmesiui

Primename, kad visada galima susimokėti ir atnaujinti Klubo nario mokestį. Kaina – \$5. Išduodamos nario kortelės.

Klubo narių ir jų svečių dėmesiui

Sunday 31st October, 1 pm

St George Concert Band

Enjoy the sounds and dance to live music performed by the St George Big Band (25 musicians). Playing your favorites Glenn Miller, Dixieland, etc, and Peter Petruccis solo in the famous Tommy Dorsey 'Boogie Woogie', sing-along with our Club Musical Director Pianist Garry Penhall.

Bring your friends! Book your tables! Entry free.

Pranešimas LB Spaudos Sąjungos nariams

Artėjant metiniam susirinkimui, kuris įvyks sekmadienį, 2010 m. lapkričio 21 dieną, Sydnėjaus Lietuvių Klube, Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjungos nariai yra kviečiami siūlyti kandidatus į Spaudos Sąjungos Valdybą. Nominacijos turi pasiekti Valdybą paštu arba būti įteiktos "Mūsų Pastogės" redakcijos kambaryje ne vėliau kaip spalio 29 dieną, penktadienį, 2 val. p.p. Kandidatai ir siūlytojai turi būti Sąjungos nariai. Nominacijos pateikiamos raštu, su bent dviejų Sąjungos narių bei siūlomo kandidato parašais.

Valdybos adresas: P. O. Box 550, Bankstown, NSW 1885.

Dabartinę Sąjungos Valdybą sudaro pirmininkas dr. Vytautas Doniela, vice-pirmininkas Anskis Reisgys, sekretorius Vytenis Šliogeris, bei Valdybos pakvies-ti nariai – Teodoras Rotcas ir Petras Viržintas, kurie bus pristatomi metiniam susirinkimui ankstesnio pakvietimo patvirtinimui.

Pagal Sąjungos įstatus, du dabartiniai Valdybos nariai – dr. Vytautas Doniela ir Vytenis Šliogeris – turi atsistatydinti per šį metinį susirinkimą. Jie yra sutikę vėl kandidatuoti.

Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjungos Valdyba

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd.

Leidėjas Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjunga

Leidėjo, administracijos ir redakcijos adresas: P.O. Box 550, Bankstown, NSW 1885.

Lietuvių Klubas "Dainava", 16 - 20 Meredith Street, Bankstown.

Tel.: (02) 9782 0080, E-mail: mpastoge@bigpond.com

Tinklapis: www.slic.org.au/Pastoge

Redaktorė Dalia Doniela

Redakcinė Kolegija: Danius Kairaitis, Anskis Reisgys

Redakcija rašinius taisy ir skelbia savo nuožiūra. Rankraščiai negrąžinami ir nesaugomi. Spausdinamuose rašiniuose reiškia nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos ir leidėjų nuomone.

Prenumerata metams \$65.

Užsienyje oro paštu - \$140.00. N.Zelandijoje oro paštu \$115.00.

Organizacijų informaciniai skelbimai – neapmokami.

Apmokamų skelbimų kaina: \$6.60 (įskaitant GST) už 1 cm per dvi skiltis.

Lietuviškos organizacijos 15% nuolaida. Kartojant, 50% nuolaida.

Šventiniai sveikinimai – \$20, užuojautos ir maži vienkartiniai skelbimai – \$25.

Už skelbimų turinį redakcija neatsako.